

IV

S. GREGORII NYSSENI.

Ephes. 4.

profusurum pessumdit? quo denique pacto, aut ex corporis incremento, aut educatione, aut ex artibus, aliove ejus generis vitae studiis abjectis, se exornari sinat, qui jam inde a pueritia in sacrarum Scripturarum meditatione educatus & exercebatur, atque ex perennibus gratiae fontibus bibens, ad mensuram aetatis Christi, ut cum Apostolo loquar, pervenire studuit? Cum ergo novimus magnum hunc nostrum Patrem ridiculis iis laudibus, quibus homines sensui ac corpori dediti capiuntur, cumulari nolle; ex propriis eum laboribus saltem mediocriter celebrare conabimur: neque enim oratio eam habet naturam, ut supra vires intendatur. Quamobrem admitemur, ut neque infantia propediti, quae de eo dicenda sunt, silentio involvamus: neque per lemitam aliquam a Patrum institutis alienam incedentes, a via deflectamus regia: verum inter utramque transcurrentes, conveniens orationi nostrae temperamentum adhibeamus.

Cujusmodi autem sunt illa, quae ad contendam ejus laudationem nobis propofuitur atque subjecimus? actio nempe & contemplatio, quas virtutum examen consequitur, fides, spes, charitas, pietas erga Deum, sacrarum Scripturarum meditatio, animi & corporis puritas, lacrymarum affiduitas, vitae solitudo, e loco in locum secessio, malorum fuga, doctrina perpetua, precatio continua, jejunium & vigilia immoderata, humicubatio, & vitae austeritas pene incredibilis, voluntaria paupertas cum humilitate singulari, misericordia humanam conditionem superans, zelus divinus in eos, qui rabie adversus pietatem atque religionem invehentur; cuncta denique, quibus ad Dei imaginem homo insignitur. Istitis noster hic Pater decoratur laudibus: quae commemoramus agnoscit: prerogativas has esse proprias, cum non lateret: ac sermones hocce, ut nobis non sibi utiles, non contemnit. Nam vel exigua de ipso enarratio, studiosis causa complectenda existit virtutis. Atque ista non aliunde, sed ex iis, quae in variis ipse suis disseminavit, scriptis, didicimus: ex quibus inquam, sedula instar apis, ex plurimis floribus utilia colligentes, favum hunc spirituale confecimus. Nobis vero haec ipsa conantibus nequam subiraferetur, quando caelestem dæmonem, qui multos vel in extremo agone supplantare solet, non pertimescit amplius: jam enim ad tranquillum pervenit incorporeorum portum, ubi nullas omnino procellas reformidat atque tempestates. Age igitur, singulis eorum, quae enumerata sunt, paululum immo-

A βλασηκόμορον δρόμους; τὰς δὲ ὕλας ἐν σωματικῆς αἰσθησεως καὶ ἀνατροφῆς, ἢ ἐπιτηδεύματος, ἢ τέχνης, ἢ ἕως ἄλλης κατατήσας δελήσασιν ἐπαμεινῶν, καὶ τὴν βίον ἀργολίας, ὁ τραφεὶς μὲν ἐκ παρῶτος ἡλικίας, καὶ αἰσθηθεὶς ὅτι τῆς θείων μελέτη γραφῶν. ποτιθεὶς δὲ τοῖς ἁγίοις ἀεινάοις ὀχρεῖται, καὶ ὡς μέτρον ἡλικίας, ἀποστολικῶς εἰπεῖν, φθάσας Χεῖρ; εἰδότες οὖν ἡμεῖς ὡς ἔχει τῶν τοῖς τοῖς ὁ μέγας πατήρ ἡμῶν μεγαλύνει, οἵσπερ οἱ σαματινοὶ, καταγελαστοὶ ἐπαῖοι, ἐκ τῆς οἰκείων αὐτῶν παύων, καὶ γὰρ μετεῖας πειρασθῶμεν ἀποσημεῖαι. ἔχει γὰρ εἰς φύσιν ὁ λόγος, τοῖς ὑπὲρ δύναμιν ἐπισκτείνει. ὡς ἀνὸς μήτε τῆς ἡμέτερον πατρὸς ἢ ἀφῶν περὶ δόξης. μήτε ἂν πάλιν ἐξῆλυ τείβον τῶν πατέρων ὀδεύοντες, βασιλικῆς πρῶτοφάλομον ὁδῶν, τὰ πρῶτοκτεῖβια ἀφῶν, τῶν μετεῖα τῆς λόγον φιλοτεχνήσομεν.

B τίς δὲ τὰ τῶν, δι' ὧν ἔξωφάνει τῆς ἐπαμεινῶν ὑπερθέμεθα; πρῶτος καὶ δευτεῖα, αἷς ὁ κτὴ μέρος τῆς ἀρετῆς ἕσμος ἐπακολεῖται, τῶν, ἐλπίς, ἀγάπη, ἀσέβεια εἰς Θεόν, μελέτη τῆς θείων γραφῶν, ἀγνησμός ψυχῆς καὶ σώματος, δάκρυα διανοητικῆς, ἐρημικῆς ἀσέβειας, ἢ ἐκ τῶν εἰς τὸν ἀναχώρησιν, φύγη τῆς ἐπιβλαβῶν, διδασκα-

D λία ἀέννοος, προσοχη ἀκατάπαυστος, νηστεία καὶ ἀσχημῆς μέτρον σὺν ἔχουσα, χαμηλὴ καὶ σκληραγωγία λόγον ὑπερβαίνουσα, ἀκτιμωσικῆ καὶ ταπεινῶσις εἰς ἄκρον ἐλάσασα, ἐλεημοσικῆ καὶ φύσεως αὐτῶν τῆς ἀνθρωπίνης ἐξάρουσα, ζήλος ἐν Θεῷ κατὰ τὴν ἀσέβειας λυπῶντων καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, πᾶν ἕτα κτὴ Θεοῦ οἷδε χαρακτηριστικῶν ἀνθρώπων. τοῖς τοῖς ἐπαῖοις ὁ ἡμέτερος πα-

E τῆρ ὠραίετα, καὶ γινώσκει τὰ λεγόμενα, καὶ τὰ οἰκεία ἐπίσταται ὑπερθέμεθα, καὶ εἰρημῶν τῶν λόγων, ὡς ὠφελείας παρῶν, σὺν αὐτῶν, ἀλλ' ἡμῖν. ἐπεὶ καὶ ψιλλὴ τῶν παρῶν, ἀπῶν δεισι ἀρετῆς τοῖς παρῶν κατῶν. ἔχει γὰρ ἀλλοθεν δευτεῖα τῶν, ἢ ἔξω ἂν αὐτὸς τὰ κατῶν ἐαυτῶν λόγους κατῶν. ἀφ' ὧν ἡμεῖς ὡς ἢ ἐπαμεινῶν μέλοισι, ἐκ πολλῶν ἀνδῶν συλλέξαντες τὰ χρῆσιμα, τὸ πνευματικὸν τῶν κρείων καταεργασάμεθα. καὶ ἔχει χαλεπὴ πάντων ἡμῶν ἀφῶν τῆς ἐγγήρουν, ὅτι μὴ δίδωμι ἐτι τῶν πονηρῶν δάμονα, ἀφῶν τὸ καὶ πρὸς αὐτῶν τῶν ἀγῶνων πρῶτος πολλῶν ἀποσκελισία, ἀπῶν καὶ εἰς τῶν ἀκυμῶντων τῶν ἀσωμῶντων φθάσας λιμῶν, ἔξω τυγγῶνα καὶ ζῶντος καὶ κλύδωνος. δεῦρο δὲ οὖν, κατῶν ἕνα τῶν ἀπῶν ἀδῶν μικρῶν ὀδῶν τῶν

†††